UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um] Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise Ordinis Minor[um] de obseruantia ...

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

Tertia est [con]sideratio comp[er]atio[n]is

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

Visual Library

itaqꝫ ſicͤ ptꝫ ꝑ Aug. pñs ſolennitas ad ho/
norem ſacerdotal' officij ſpectat. Idcirco
pn̄tē ſmonē faciem⁹ de peminentia ſiue ex
cellentia ſacerdotali ꝛ eccl'iaſtica. ꝑꝑᷤ quaꝫ
recte de q̄libet viro eccl'iaſtico ꝛ ſacerdote
dici pōt. Exaltent eū ꝛc. ꝑꝑᷤ honorē ſacer
dotalis officij. Eſt aūt triplex exaltatio ſi/
ue excellentia ꝛ peminentia ſacerdotal' offi/
cij ꝛ eccl'iaſtici gradus.

Pr̄ia eſt peminētia fructuoſe ptātis.
Scd̄a eſt glorioſe dignitatis.
Tertia eſt pcioſe libertatis

PRima igiᷤ eſt peminentia fructuo
ſe ptātis. Hanc ptātē fructuoſaꝫ
dico qꝛ ꝑ hāc ptātē fidelib⁹ aperiᷤ
ianua vite eterne. Excellentia aūt ptātꝫ ec/
cleſiaſtice manifeſtari pōt pcipue per tres
conſiderationes.

Pr̄ia eſt ꝯſideratio donationis
Scd̄a eſt ꝯſideratio opationis.
Tertia eſt ꝯſideratio compatiōis

Prima igiᷤ eſt ꝯſideratio

donatiōis ſiue collatiōis qꝛ vicꝫ a ſūmo.ſ.
ab ip̄o dn̄o collata ē ꝑpter qd̄ dicͭ Chryſ. xj
q.iij. c. Nemo. Nemo ꝯtēnat vincula eccle
ſiaſtica. Non eſt hō q̄ ligat ſꝫ chr̄s q̄ hanc
ptātē dedit ꝛ dn̄os fecit hoies tāti honoꝝ.
Un̄ Matt. xvj. dixit dn̄s petro. Tibi da.
cla. reg. ce. Scd̄m doctores theologos cla
ues iſte dicunᷤ ptās ſpūalis ſupnatural'r
a deo data.ſ. ptās iudicandi in foro aiaꝝ.
Ptās āt iudicādi ex duob⁹ integraᷤ.ſ. ex ptā
te diſcernēdi in cauſe examiatione: ꝛ ptā/
te diffiniendi in cauſe determinatiōe ꝑ ſen
tentiā ꝯdēnatoriā vel abſolutoriā. Prima
ptās dr̄ clauis ſcie non q̄dē vt ſcia dr̄ ha/
bit⁹ cognitiu⁹: ſꝫ dr̄ autoritas vel ptās diſ
cernēdi ꝑ ſciam ꝑhabitā. Caueant ḡ ſibi q̄
ſine ſcia competēti ad ſacerdotiū anhelant
ꝛ q̄ ſcienᷤ vel etiā ꝑ negligētiā examinādi
tales ad ſacerdotiū ꝑmouent. Dicitᷤ āt ſci
entia cōpetēs ſine q̄ nō pōt aliq̄s exeq̄ in/
iūctū ſibi officiū. Profecto magn⁹ abuſus
videᷤ ꝙ aliq̄s clauē ſcie habeat ꝛ ſcia care
at. Alia aūt dr̄ clauis ptātis q̄ eſt autori/
tas ligandi atqꝫ ſoluendi. Iſte aūt claues
cū a dn̄o ꝑmittunᷤ petro: intelligunᷤ etiā ꝑ
mitti ceteris ſꝫ petro ꝑncipalius qui prin/
ceps eꝛim fuit.

Scd̄a eſt ꝯſideratio opa/

tionis. Magna eīm ꝛ excellentia opa ſunt
ꝑ talē ptātēꝫ. Magnū eīm ꝛ mirabile ē op⁹
ꝯſecrationis corpis chr̄i qd̄ ꝑtinet ad ptā
tem ſacerdotalē. Un̄ dixit vas aplīs Luc.
xxij. Hoc facite in meā cōmēoratiōnē. Itē
magnū eſt op⁹ relaxatiōis penep ptis ..
bite q̄ ꝟtute clauiū relaxari pōt a p.. ec
cleſie ꝑ conceſſionē indulgentiaꝝ. De q̄
alibi dicturi dante deo ſum⁹. Itē magnū
eſt ꝛ excellens opus ligandi ꝛ abſoluēdi.
ligandi.ſ. ꝑ excōicationē: ꝛ ſoluendi a vin
culis tā excōicatiōis q̄ȝ pctōꝝ. de q̄ Mat.
xvj. Qd̄cunqꝫ ligaueris ſup ter. erit liga
in celis: ꝛ qd̄cūqꝫ ſolueris ſup ter. erit ſolu
tū ꝛ in celis. et Mat. xviij. Quecūqꝫ alli
gaueritꝫ ſup terrā ꝛc. et Io. xx. Quoꝝ re
miſeritis pctā remittunᷤ eis/ ꝛ quoꝝ reti
nueritis retenta ſunt. Hec aūt ptās in fo
ro pn̄ie ſe extendit ad remiſſionē culpe ꝑ
ne eterne cōmutationē in tpalē. vt diſpoſi
tio previa ꝛ neceſſitas ex pacto diuino. ſic
determinat Sco. in. iiij. ſ. diſ. xviij. Unde
ibidē dicit in ſolutōe cuiuſdā argumēti. q̄
freq̄nter ꝯtingit ꝙ adulti ꝑ ꝯtritionē tm̄
ꝑ meritū de ꝯgruo iuſtificanᷤ an̄q̄ꝫ ꝯfitea
tur. ſm̄ Caſſio. ꝛ Aug. ſup illo ꝑs. Dixi ꝯ
fitebor aduerſum iniuſticiā meā dn̄o et tu
remiſiſti ꝛc. Et tunc in ſuſceptione ſacra
menti augeᷤ eis gratia. Sed eſto ꝙ nō ha
buerint attritionē ſufficientē ꝑ modū me
riti ad iuſtificationē. et per conſequens in
peccato exiſtētes: ſed tn̄ aliq̄liter attriti ꝯ
fitenᷤ in vltimo inſtanti recipiunt grāꝫ vir
tute ſacramenti. ſic ptꝫ ꝑ ſilē de baptiſmo
adultis. Hec Scot⁹

Tertia ē ꝯſideratio cōpa/

rationis compando vicꝫ ad ptātē tpalem.
Sacerdotalis enim poteſtas ſpiritualis ē.
Ideo multo excellētior eſt quacunqꝫ tem
porali poteſtate. Un̄ ſacerdos ſm̄ Iſido
rum. vij. etymologiarū: dicitur quaſi ſacer
dux: vel ſacrā dans. Ratio autem huius
duplicis interpretationis ſm̄ Thomā in
iiij. diſtin. xxiiij. eſt quia per miniſteriū ſpi
rituale ſacerdos medius inter deum et po
pulum. Nam ipſa diuina nunciat et mini
ſtrat populo: et vota ppl'i offert deo. Un
de et in ſcripturis ſacerdotes aliquando
nominantur dij: aliquando angeli. Un
citur. xj. q. j. c. Sacerdotibus. Diuinis ..

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

quiꝫ ſacerdotes aliqñ dij: aliqñ ãgeli vocant. Nã ad moyſen de eo q ad iuramẽtũ deducẽdus eſt dr. Applica illũ ad deos vꝫ ad ſacerdotes. Et rurſũ ſcriptũ eſt Dijs non detrahes .ſ. ſacerdotibꝫ. Et ꝓpheta ait. Labia ſacerdotꝭ cuſtodiũt ſciam ⁊ legẽ exq̃rũt ex ore eius qꝛ angel9 dñi exercituũ eſt. Hec ibi. Cũ itaqꝫ ptãs ſacerdotal' ſit ſpũalis ⁊ diuina: excellit incõparabiliter oẽm tpalem ptãtem. Quãto em̃ ſpũs nobilior eſt corpe: tãto ſacerdotal' ptãs nobilior eſt q̃cũqꝫ tpali: qꝛ tpalis ſolũ reſpicit corp9. Et hoc ptꝫ extra de trãſlatione epi ⁊ electi. c. Inter corpalia. Jõ diſ. xcvj. ca. Quis dubitet. ſic dr. Quis dubitet ſacerdotes chri regũ ⁊ pncipũ oimqꝫ fideliũ pres ⁊ mgros cẽſeri. Hec ibi. Vñ ⁊ in veteri teſtamẽto p ſacerdotiũ iubẽte dño regia ptãs eſt ordinata. Vñ. j. Reg. viij. dixit dñs ad ſamuelẽ ſacerdotẽ. Audi vocẽ eoꝝ ⁊ ꝯſtitue ſup eos regẽ. Hinc eſt ꝙ ſpũalis ptãs habꝫ terrenã inſtituere poteſtatẽ vt ſit: ⁊ iudicare ſi bõa nõ ſit. j. Corinth. vj. Neſcitis qm̃ angelos iudicabi9: q̃nto magis ſecl'aria. Ex dictis igit' ptꝫ tẽporalẽ ptatem debere ſubijci ſpũali ptãti. Vñ extra in clemẽtina de maiori. ⁊ obedientia. Vnã ſctãm eccliam: dixit Bonifacius octau9. Vnã ſctãm eccliam catholicam ⁊ ipam aplicaꝫ firmit' credim9 extra quã nec ſal9 eſt: nec remiſſio pctõꝝ: cui9 caput eſt chrs ⁊c. in q̃ vnus dñs: vna fides: vnũ baptiſma. Vna fuit diluuij tpe arca noe: vnã eccliam pfigurãs q̃ in vno cubito ꝯſũmata: vnũ vicꝫ noe gubernatorẽ et rectorẽ habuit: extra quã oia ſubſiſtentia ſup terrã legim9 fuiſſe deleta. Hec eſt tunica illa dñi incõſutil' q ſciſſa nõ fuit ſꝫ ſorte puenit. Igit' eccłie vnũ9 ⁊ vnice vnũ corpus: vnũ caput/nõ duo capita ⁊c. Sequit' Siue ḡ greci ſiue alij ſe dicãt petro eiuſqꝫ ſucceſſoribꝫ nõ eſſe ꝯmiſſos: fateantur neceſſe eſt ſe de ouibꝫ chri nõ eſſe. dicẽte dño in ioãne vnũ ouile ⁊ vnicũ eſſe paſtorẽ. In hac ḡ eiuſqꝫ ptãte duos eſſe gladios: ſpũalem vicꝫ ⁊ tpalem: euãgelicis inſtruimur dictis. Nã dicẽtibꝫ aplis: ecce duo gladij hic: in ecclia. ſ. cũ apli loq̃rent': non rñdit dñs nimis eſſe/ſed ſatis. Certe q in ptãte petri tpalẽ gladiũ eẽ negat: male ṽbũ attẽdit dñi pferentis. Couerte gladiũ tuũ in vaginã. Vterqꝫ ḡ in ptãte eccłie ſpũalis. ſ. gladi9 ⁊ materialis. Sed is quidem p ecclia: ille vo etiã ab ecclia exercendus. Ille ſacerdotꝭ: is manu regũ ⁊ militũ: ſed ad nutũ ⁊ ptãtem ſacerdotꝭ. Oportꝫ autẽ gladiũ eſſe ſub gladio ⁊ tpalem autoritatẽ ſpũali ſubijci ptãti. Nã ſm btm̃ Dion. Lex diuinitatꝭ eſt infima p media in ſuprema reuerti ⁊c. Sequit'. Nã veritate teſtãte ſpũalis ptãs terrenã hꝫ inſtituere: ⁊ iudicare ſi bona ñ fuerit. Hec ibi. Ptꝫ itaqꝫ ꝙ ptãs eccłiaſtica mlto maior eſt ptãte ſeculari ⁊ hꝫ de ea iudicare: nõ ecõtra. Vñ xj. q. j. c. Sacerdotibꝫ. ſic habet'. Eccłiaſtica qꝫ hiſtoria teſtat': ꝙ cũ pie memorie cõſtantino pncipi ſcripto oblate fuiſſent accuſatiões ꝯtra epõs: libellos q̃dem accuſationis accepit: et eos q accuſati fuerãt epiſcopos ꝯuocãs: in eoꝝ aſpectu libellos q̃s acceperat incẽdit di. Ite ⁊ inter vos cãvſas diſponite: qꝛ dignũ nõ eſt vt iudicẽ9 deos. Añ eũ q̃ppe pagani iure publico pncipes fuerũt: q veꝝ deũ neſciẽtes: deos ligneos ⁊ lapideos colebãt ⁊ tñ eoꝝ ſacerdotibꝫ honorẽ maxim tribuebãt. Quid ḡ mirũ ſi chrianus imparator veri dei ſacerdotes honoret ⁊c. Sequit'. Hec aũt nõ tãtũ ſpẽaliter q̃ntũ gñaliter p oibꝫ aſſerim9 ſacerdotibꝫ: qm̃ adhuc neſcim9 q̃s in terribili dei iudicio q̃lis futur9 ſit. Etem̃ paulus egregi9 pdicator dr: Nolite ante tempus iudicare ⁊c. Hec ibi.

Secũda eſt pemĩnẽtia glioſe dignitatis. Eſt em̃ ſacerdotũ dignitas ſpũalis ⁊ diuia atꝫ regalis. j. Pet. ij. Vos eſtis gen9 electũ regale ſacerdotiũ. Chrs em̃ cuius ſunt ſacerdotes miniſtri rex ⁊ ſacerdos erat. Ex dictis aũt magiſtri in. iiij. di. xxiiij. ⁊ ex dictis Tho. ⁊ alioꝝ doctoꝝ ibidẽ accipi poſſunt tres puilegioſe dignitates ſacerdotij.

¶Prima eſt dignitas ſpecialis cõſignationis.

¶Secunda eſt dignitas ſacramentalis diſpenſationis

¶Tertia eſt dignitas ſpiritualis mediationis.

¶Prima ẽ dignitas ſpecialis ꝯſignatiõis. Habet em̃ ſacerdos vltra laicos ſeptẽ characteres aie ſue indele

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN